

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄUER LAJOS.

Nagybeeskerek, 1910.

XXXIX. évfolyam 5. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy hóra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szombat, január 8.

Földmivelési politikánk jövője.

— január 8.

Valami sok haszonnal nem járna annak a kérdésnek feszegetése, hogy a politika nagy üstjében micsoda szereket fognak az új fordulattal párolni? Körülbelül megállapítható, hogy ha új ászokfára teszik az üstöt: a földmivelésügyi kormányzat politikája alig változhat. A gazdálkodó népi kérdése marad: a termelés fokozása, helyes kereskedelmi politika, a termelőtényezők értelmi és szaktudásának emelése s az egymásra utalt osztályok pacifikációja. Hogy egy évtizednek szívós, következetes mezőgazdasági politikájában változás essék s az eddigi politikától eltérő mesgyékét ássanak a jövő munkásság területének határolására, — az alig hihető. A feladatot az egész ország gazdálkodó közönsége átérzte: emelni a gazdasági szaktudást s ezzel emelni a termelést. Kicsit baj is, hogy a politikai zátonyok, a felfakadó talajvizek absorbeálják egész figyelmünket s az apróbb jelenségekre nem érünk csak egy pillantást is vetni.

Pedig az apróbb jelenségek együttevén mégis alkalmasak volnának a politikai sivárság riasztó képeinek elűzésére. Csak egyet. Így télviz idején kigyulnak az iskolaházak faluhelyeken. Esti alkonyaton tömött sorokban vonul belé a nép. Mi végből? Talán politikai bizalomnyilvánítást kovácsol? Nem azt teszi. Néhány ezer helyen így telente tanul.

A földmivelő mindenütt konzervatív, még az amerikai farmer is tusakodva vonszoltatja magát a haladás áramlatában. Hát a mi földmivelőnk, a kinek a gazdasági szabvány tervei tradíció? Hogy a földmivelő népet a modern gazdasági ismeretek közlésével rávegyék új gazdasági üzemtervekre és egész más gazdasági fogásokra: ezt célravezetőnek nem igen tartották, mert hiszen a gazdasági haladás szellője enyhén leng még ma is s gyenge szellő tradíciók tartós oszlopait nem szokta kidöntögetni a helyéből. Nem is csak a gyakorlati ismeretközlés, az ezer meg ezer számra rendezett gyakorlati téli tanítások végzik ezt az áthasonító munkát. A gazdasági konzervativismus szövetét ez a mód eleinte enyhén érintette, de más rokon hajtóerők is egyidőben indultak vele.

S nekünk, a szellem munkásainak, tetszik, hogy tisztára kulturmunka folyt s elkezdtek a könyvek szeretetének kultuszát terjeszteni az alföldi képesnaptár-világban. Ma már háromezer népkönyvtárig haladtak vagyis háromszázezer könyv adódott a falu népe kezébe. Össze is írták egy téli idő könyvforgalmát s megállapították, hogy a népkönyvtárakban elhelyezett könyvek egy-egy télen egy milliót meghaladólag forognak és örömkeltő, hogy évente nagyobb a betűéhség. Az olvasók kontingense nő, a magánkiadóknak sem haszontalan már a népszerű gazdasági munkák kiadása és terjesztése. Divatba jöttek a birtok és határszemlék. Elfoglalta a gazda tudatában méltó helyét a belterjes gazdaságvitelnek első föltétele: a takarmánytermelés és rendszeres állattartás. E részben sokat tettek az állatjutalmazások, állattenyésztő csoportok és a koalíciós törvényhozás egész jelentékeny törvényalkotása: a múlt évi XLIII. t.-cikk, az állategészség fejlesztéséről.

A megyeszerte szervezett munkássegélyző alapok már effektív is működnek, a gazdasági munkássegítő pénztárban közel négyszázezer érdekelt tag van s önkényt ötvenezerrel több magános keresetkép telensége idejére nyugdíjat is biztosított.

A munkaközvetítői intézmény a múlt évben kétszázezer munkakeresőnek ingyen szerezte meg a munka alkalmát, több helyen felépült a munkásnép otthona, százezret meghalad azon munkás családok száma, akiknek a telente rendezett háziipari kurzusok kenyeret adtak a kezébe. Csak a hetven háziipari termelő szövetkezetben társult kisemberek több ezerre növekedtek s egyik-másik, több száz ezernyi forgalmi mérleggel mutatja, hogy a kezdés nem is olyan kis szociális olajcsepp.

Nem mondtunk el mindent s főleg szervesen egybefüggésüket és hatásukat kijelölni s meghatározni meg se kísértettük. De azt tartjuk, hogy földmivelésügyi politikánk jó alapokon van s ez az alap kibír egy pár politikai fordulót s oly egészségsége fejlődése, oly biztatók eddig elért eredményei, hogy remélni lehet, hogy még fokozottabb arányban halad a helyes fejlődés útján.

HIREK.

Tájékoztató.

A fűrdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déltől 6 óráig. A kádfűrdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Szombaton délután deákok számára a medencefűrdő nyitva.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület munkásművelődésének január havi előadásai a következő napokon lesznek:

Január 11: 8-9-ig Művelődéstört. 9-10-ig Gazd. földrajz.
Január 13: 8-9-ig Fizika. 9-10-ig Elektrotechnika.
Január 18: 8-9-ig Fizika. 9-10-ig Művelődéstörténet.
Január 20: 8-9-ig Magyar irodalom. 9-10-ig Elektrotech.
Január 25: 8-9-ig Fizika. 9-10-ig Gazdasági földrajz.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Január 10. Közig. biz. ülése.

Január 24. Városi közgyűlés.

IDŐJÁRÁS.

(A nagybeeskereki meteorológiai állomás időjárás-jelentése)

Január 8.

Barométer súlyedő, d. u. 1 ó. 38 perckor: 760 mm.
Hőmérséklet: maximum 1-3 C., minimum -5 4 C. Csapadék: —. Felhőzet: Nb. 10. Szélirány és erősség: W. 1.

Jóslat a következő 24 órára: Változás nem várható.

A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül. Maximum és minimum este 8 ó. 38 p.-tól másnap este 8 ó. 38 p.-ig; csapadék reggeli 6 ó. 38 p.-tól másnap reggel 6 ó. 38 p.-ig; felhőzet: Ci = fűrtöfelhő. Cu = gomolyfelhő. St = réteges felhő. Nb = esőfelhő. Ci-St = felhőfátyol. Ci-Cu = bányafelhő. Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélerősség: 0 = szélcsend, 8 = nagy vihar.

— Személyl hir. Botka Béla főispán, aki néhány napig távol volt, tegnap este visszaérkezett Nagybeeskerekre.

— A jegyzői tanfolyam vizsgáló-bizottsága. A belügyminiszter ma érkezett leiratában értesíti a vármegye főispánját, hogy a nagybeeskereki közigazgatási tanfolyamnak az 1910-ben tartandó községi és közigazgatási vizsgáihoz az első vizsgáló-bizottság elnökévé Botka Béla főispánt, helyetteséül dr. Végh Lajos városi főügyészt, a második vizsgáló-bizottság elnökévé Jankó Agoston alispánt, helyetteséül pedig Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgatót nevezte ki. Ugyancsak a belügyminiszter a vizsgáló-bizottság tagjaivá a tanfolyam előadói közül Tóth István kir. tanácsos pénzügyigazgatót, Breitkopf Kálmán községi jegyzőt, Fil-

kovics Boldizsár tb. megyei főjegyzőt, Juncker János kir. törvényszéki bírót, Forster Imre községi jegyzőt, dr. Kiss János és dr. Pollák Győző ügyvédek, Lowieser Imre főszolgabíró, Kéler Akos megyei főügyész, Tana Samuel pénzügyigazgató-helyettes és Vihely Géza községi jegyzőt nevezte ki.

— A közig. bizottság ülése. Torontálvármegye közig. bizottsága január 10-én, hétfőn d. e. 10 órakor tartja január havi ülését a vármegye-báz főispáni kistermében.

— A megyei tisztikar köréből. A vármegye főispánja Faur János közigazgatási fogalmazó-gyakornokot a megyei árvaszékhez osztotta be szolgálatra.

— A fegyelmi választmány ülése. A torontálvármegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmányának választott bírósága ma délelőtt 11 órakor Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, a melyen 3 tanító ellen indított fegyelmi ügygyel foglalkozott a választott bíróság.

— Jegyzőválasztás Perjámoson. Perjámoson a múlt héten volt a jegyzőválasztás dr. Sal Ferenc főszolgabíró elnöklésével. A választáson egyhangulag Ferch Rezső, Rudolfsnád jeles jegyzőjét választották meg a perjámosiak jegyzőjükknek.

— Áthelyezés. A földmivelésügyi miniszter Schillinger Lajos oppovai kir. állatorvost Makóra, helyébe pedig Perényi László budapesti kir. állatorvost helyezte át.

— A románécskai egyházközség államsegélye. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesíti a vármegye főispánját, hogy a nagybeeskereki járáshoz tartozó Románécska község gör. kel. egyházközségének 200 korona államsegélyt engedélyezett.

— A szabad liceum előadása. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egylet nagybeeskereki szabad liceuma január hó 9-én az állami polgári és felső kereskedelmi iskola dísztermében előadást tart. Az előadás tárgya: A papír és gyártása. Irta és előadja: Perl Mihály áll. felső kereskedelmi iskolai tanár. Az előadás főbb pontjai: 1. A papír az őskorban. 2. A papír gyártása rongyokból, vászomból, pótnagyokból. 3. Kínai, japán papír. 4. Írópapír, itatóspapír, víznyomós és pergamentpapír. 5. A papír színezése, fehérítése. 6. A papírmásé, alkalmazása az iparban. 7. A papír elemzése, eredetének kimutatása. 8. Hazánk papíripara. 9. Szükségletünk, fogyasztás. 10. A külföld papírszükséglete. Az előadás délután 5 órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

— A katonai sorshuzás. Nagybeeskerek városában holnap tartják meg az első korosztályhoz tartozó állításkötelesek számára az ugynevezett katonai sorshuzást, mely Strosz Béla városi főjegyző elnöklésével reggel 8 órakor kezdődik a volt esküdtárgyalási teremben. A sorshuzáson az idén 160 állításköteles vesz részt.

— A törökbecsei kulturstély. Holnap vasárnap lesz a közművelődési egyesület idei második vidéki kulturstélye és pedig Törökbecsén, ahol minden évben oly kiváló sikert értek el a kulturstélyek. Törökbecsén a kulturstély résztvevőit dr. Czirbusz Géza és Borsodi Lajos fog közreműködni. Czirbusz dr. Wagnerről fog értekezni s a zeneszámokat Reinitz Hugó adja elő hozzá. Borsodi Lajos költeményeit olvassa föl. A műsor többi számai: Puccini, Tosca. — Tosti, Venetiana, Kiss Gyula zongorakísérete mellett éneklő Wingle Irén kisasszony. — Rác Ernő magyar népdalokat énekel. Az estélyt, mely iránt úgy Törökbecsén, mint környékén igen nagy az érdeklődés, a Royal-szállóban tartják s este 8 órakor kezdődik.

— Halálozás. Őszinte részvétellel vesszük a hirt Zsombolyáról, hogy Bezuk Lajosné ott 68 éves korában meghalt. Az elhunyt urnót, akit mindenki tisztelettel és szeretettel környezett, kiterjedt előkelő család és számos jó ismerős gyászolja, de halála egész Zsombolyán minden körben mély részvételt kelt. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Bezuk Lajos úgy a maga, mint gyermekei és az alulírott rokonság nevében is szomorodott szívvel jelenti, hogy forrón szeretett neje, illetve anyjuk, nagynanyjuk, anyós és nővér Bezuk Lajosné szül. Anton Karolina f. évi január hó 7-én reggel 3/6 órakor életének 68. évében rövid szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után elhunyt. Drága halottunk földi maradványait f. évi január hó 8-án délután 1/4 órakor helyezték örök nyugalomra az itteni róm. kath. temetőben. Az engesztelő szent miseáldozat f. évi január hó 10-én délelőtt 11 órakor fog bemutatni a Mindenhatónak a zombolyai róm. kath. plébániában. Béke hamvaira! Zombolya, 1910. évi január hó 7-én. Józsa Lászlóné Bezuk Lina, Steingaszner Emilné Bezuk Róza, Sierbán Jánosné Bezuk Irma, Bezuk István, gyermekei. Józsa László, Steingaszner Emil, Sierbán János vejei. Bezuk Istvánné Gesztessy Antónia menyje. Steingaszner Rózi, Sierbán Iván, Sierbán Margit, Bezuk Totó, Bezuk Lajos, Bezuk István, Bezuk János, Bezuk Anna, Bezuk Irma, unokái. Özv. Csorba Viktoráné sz. Bezuk Róza sógorinje.

A rétecsapoló-társulat közgyűlése. A nagybecskereki rétecsapoló-társaság dr. Millos Aurel kincstári ügyész, miniszteri biztos elnöklésével Felsőmuzslyán folyó hó 4-én délután 2 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen Hegedűs János telepes indítványára az érdekeltség fenntartani kívánja az érdekeltségnek azon régebbi egyhangu határozatát, hogy az érdekeltség az autonómiát nem kívánja vissza, hanem a miniszteri biztosság fenntartását kéri, azzal, hogy új alapszabályok készíttessenek el. — A torontálerzsébeti belvizlecsapoló társulat ugyancsak dr. Millos Aurel elnöklésével 5-én délelőtt 10 órakor tartotta meg rendes közgyűlést a község háza tanácstermében. A közgyűlésen Bogdánffy István kifejtette, hogy bár teljes bizalommal viseltetik a vezetőség iránt, politikai okokból kifolyólag azonban indítványozta, hogy az érdekeltség kérje a minisztertől a társulati autonómia visszaállítását. Az indítvány alapos megvitatása után a közgyűlés névszerű szavazással 55 szavazattal 31 ellenében elfogadta Bogdánffy indítványát, amelyet dönés végett fel fognak terjeszteni a miniszterhez.

Az Omke felolvasó-estélye. Az Omke nagybecskereki kerülete az idén is kiváló felolvasó-estélyt rendez, amelyre már teljes apparátussal folyik az előkészület. A felolvasó-estélyt folyó hó 22-én este 8 órai kezdettel tartják meg a Lloyd-társulat nagytermében s erre a célra sikerült már megnyerni dr. Balkányi Kálmánt, az Omke központi titkárát, aki „A kereskedelem és a jövő kulturája” címen fog felolvasni. A felolvasásra belépő-díj nem lesz s hölgyvendégeket is szívesen látnak a felolvasáson.

Pásztorjátékok Magyaracernyán. Mint Magyaracernyáról írják lapunknak, ott Hummel Vilmos segédplébános 34 iskolásgyermekkel négy ízben adatott elő karácsonyi pástorjátékot s az előadások erkölcsileg is, anyagilag is igen sikerültek. A gyermekek szabatos előadása, bátor fellépése és szerepeik kifogástalan eljátszása, valamint a szépen festett színpad is Hummel Vilmos segédplébános fáradságát nem ismerő tevékenységének és buzgalmanak bizonyítékai, ki 2 hónapon át fáradozott és méltó jutalmul az erkölcsi sikert és az előadásokat látogató közönség halálját és elismerését nyerte ki. Az anyagi siker 150 korona tiszta jövedelem volt, melyet tanszerek és segédeszközök beszerzésére az ottani róm. kath. iskolának adtak át. Az előadások a résztvevő közönségben mély gyökeret vertek és felejthetetlenek maradnak. A játék egyes énekrészleteit Burock Károly kántortanító harmóniumon kísérte, mi azokat igazán szépekké tette.

Az ország egyik leghirnevesebb babaképző-intézetének igazgatójára írja: „A Ferencz József-keserűvizet állandóan alkalmazom és bizonyíthatom, hogy a „Ferencz József”-viz a gyermekágyasoknál is a legjobb hashajtó.” 42(7)

Nagybecskerek város állategészségügye. Fülepp György városi kir. állatorvos most készítette el Nagybecskerek város állategészségének az 1909. évről szóló kimutatását, amely szerint az elmúlt évben közfogyasztás céljából levágtak összesen 38 bikát, 1 bivalyt, 647 ökröt, 1321 tehenet, 3155 borjút, 1977 juhot, 3574 bárányt, 3150 hizott sertést és 42 malacot. Kenyszervátság alá került 11 szarvasmarha, melyeknek husát feltétlenül emberi élvezet alá bocsáthatónak tartották. Különböző okoknál fogva megsemmisített 175 szarvasmarhának és 39 juhának a mája és tüdejé, sertéséknél pedig 7 kg. hus véraláfutás miatt. A ragadós állatbetegségek közül lepfenét konstataáltak 5 lónál és 2 szarvasmarhánál, míg sertésorbánc 2 esetben fordult elő. Veszétség gyanúja miatt 7 ebnek a hulláját vizsgálták meg, de veszétséget egy esetben sem konstataáltak. Különböző állatbetegségben elhullott összesen 17 szarvasmarha, 52 ló és 18 sertés, befogtak pedig 301 kóbor ebet, a melyeket

kiirtottak s hulláikat az elhullott állatokéval együtt a gypmesteri telepen elásták.

A hazai ásványvizek között az első helyet méltán a „Buziási Phönix” foglalja el, mely nemcsak kiváló borvíz, de számos orvosi tekintély egyhangu véleménye szerint kitűnő hatású gyógyvíz. A buziasi gyógyfürdő agilis tulajdonosa Muschong páratlan áldozatkészségének köszönhető, hogy a „Buziási Phönix” nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is, de nevezetesen a Balkánon a legelterjedtebb ásványvizek egyike.

— Az anyakönyvi hivatalból. A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbán a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Turinszki Tivadar, gk. napszámos és Grün Katalin gk. — Meisler Ferenc, rk. napszámos és Bitsch Katalin rk. — Hajdu Béla, ref. tanítónőképző tanár és Szalay Margit ref. — Mihajlovics Henrik, rk. mázoló és Feketics Erzsébet rk.

Születések: Róh Frigyes, ág. ev. magánhivatalnok, fia. — Borbély Julianna, rk. cseléd, fia. — Radu Miléva, gk. cselédeleány, leánya. — Leptich Zsuzsanna, rk. cseléd, fia. — Végh Gábor, ref. asztalos, leánya. — Tamási Lajos, rk. máv. fűtő, fia. — Frank Lajos, izr. kereskedő, fia. — Lukó István, rk. napszámos, fia. — Tasnádi Péter, rk. kocsis, fia. — Kosz Pál, rk. koresmáros, fia. — Jenezskó Vojin, gk. földmives, fia. — Grünbaum Frigyes, izr. kereskedő, fia. — Momirszki Miklós, gk. napszámos, fia. — Amtmann Katalin, rk. napszámos, fia. — Stoll Péter, rk. bankszolga, leánya. — Milenov István, gk. földmives, fia. — Tabacski Vazul, gk. földmives, leánya. — Stréf István, rk. kőműves, fia. — Jakóbi Lajos, rk. máv. munkás, fia.

Halálozások: Jankashidác István, gk. 2 éves, vörheny. — Konzulov Szlavkó, gk. 6 éves, tüdőlob. — Özv. Ferdinándi Janosné, rk. 60 éves, agyuta. — Petrov Andrák, rk. 67 éves napszámos, ütőérelmeszesedés. — Feketics Károly, rk. 18 hónapos, hörghurut. — Lazits Szlavkó, gk. 12 hónapos, görcsök. — Vichtner Gyula, rk. 50 éves, tüdővész.

Az élet kellemességeihez rendszeren nem számítják a gyógyszereket, a „Scott-féle Emulsió”-t azonban mégis csak oda kellene besorolni, ha tekintetbe vesszük, hogy mennyi bánatot és könnyet tüntet el a gyermekszobából. A „Scott-féle Emulsió” nemcsak gyógyít mindent, aminek gyógyítására a csukamájolaj képes, hanem még többet és emellett a visszatetsző itzól és szagtól teljesen mentes, mely a gyermekeknek oly gyakran kellemetlen percekét és zavarokat okoz. A „Scott-féle Emulsió” kapható a gyógyszer-tárakban. (9)

Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindazoknak, akik a fényképezést, e legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek Bécs, I. Tuchlauben 9.) cs. és kir. udvari szállító 1854. óta fennálló fényképezési eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég. (a)

ELŐFIZETÉSI FÖLHÍVÁS.

Az ujesztendő beköszöntésével a „TORONTAL”, a Délvidék legrégebbi magyar lapja, harminckilencedik évfolyamába lép. Ebből az alkalomból lapunk új előfizetést nyit.

Előfizetési díj:

Egész évre	24 kor.
Fél évre	12 kor.
Negyed évre	6 kor.
Egy hónapra	2 kor.

Lapunk eddigi tradícióihoz hiven, a liberális haladás buzgó munkása marad továbbra is s gyors, pontos és hű hirszoigáltatást nyújt a közönségnek.

Multság.

Farsangi naptár.

Január 8. A jótékony nőegylet estélye.
Január 15. Izr. nőegylet táncestélye.
Február 5. Munkáskultúrestély.

*. **A nőegylet mai jelmezestélye.** A nagybecskereki jótékony nőegylet ma este a városi színházban nagyszabású és fényes jelmezestélyt rendez, amelyre a szereplők, valamint a rendezők is már hetek óta buzgón készülnek s a nagyvalóságos fénypontja lesz az idej farsangunknak. Az estélyt előreláthatólag a legnagyobb siker fogja koronázni s szép összeg fog összegyűlni az egyesület jótékony céljaira, amennyiben már napokkal ezelőtt minden hely elkel s így a fényes estély zsufolt nézőtér előtt fog lefolyni. A színházi előadás után táncmultság lesz a kaszinó termeiben s az estély rendezősege ezután is kéri a közönséget, hogy a színházban este fel 8 órakor megjelenni szíveskedjék, amennyiben az előadást pontosan a kitűzött időben kezdik meg.

TÁVIRATOK

A válság.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lukács László vállalkozása elé sokkal több akadály gördül, mint azt eleinte általában hitték. Lukács még csonka kabinetjét sem tudta eddig megalkotani, a két hónapos indeminítés megadása dolgában pedig egyre szaporodik azoknak a száma, akik az indeminítást még erre az időre sem akarják megadni Lukácsnak. Ilyen körülmények között Lukács vállalkozása egy lépéssel sem viszi előre a mai pusztító válságból való kibontakozást, sőt, a zürzavar növekedik, úgy hogy ma már egyáltalán nem lehet semmit sem tisztán látni a politikában.

A Lukács-kormány még nem alakult meg.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A tegnapi jelentésekkel szemben, melyek arról adtak hírt, hogy Lukács László már elkészült volna a kabinetalkítás munkájával, ma azt jelentik, hogy a Lukács-kabinet miniszteri listája még nem kész. Az igazságügyminiszterként említett Vavrik Béla kuriai tanácselnök például ma délelőtt megjelent Lukácsnál s kijelentette, hogy az igazságügyminiszteri tárcát nem vállalhatja el. Nem történt azonkívül megállapodás még a horvát miniszteri tárcára sem, bár Lukács ma délelőtt tárgyal Josipovic Imrével.

Lukács tárgyalása Justhékkel.

Budapest, január 8. (A „Torontál” ered. táv.) Lukács László, a kabinetalkítással megbízott miniszterelnök ma délelőtt felkereste lakásán Justh Gyulát, hogy az indeminítés dolgában tanácskozzék vele. A tanácskozáson részt vett Holló Lajos és Batthyány Tivadar gróf is. A tanácskozás szigorúan bizalmas volt és így annak részleteiről bizonyosat nem lehet tudni. Annyi szivárgott ki csupán a tanácskozásról, hogy a Justh-párt vezetői megállapították azokat a feltételeket, amelyek alapján a Justh-párt hajlandó az indeminítást Lukácsnak megszavazni. Ez a feltétel állítólag abban állana, hogy a Justh-

Tenyészállatok eladása.

Az écskai uradalomnál egy szép simentháli vörös-tarka tenyészbika
:: és 6 drb bonyhád-simentháli hasas tehén eladó. ::

Felvilágosítással szolgál:

29-33

gróf Harnoncourt uradalma központi tisztartósága, Écska.

Torontálmegeye.

párt akkor szavazza meg az indemnítást Lukácsnak, ha Lukács tartja magát ahhoz a megállapodáshoz, amely Justh legutóbbi királyi kihallgatása alkalmával történt. Nevezetesen: A Justh-párt hajlandó a bankszabadságnak két éves provizórikus meghosszabbításába belemenni, ha azonban az osztrák kormány ehhez nem járulna hozzá, akkor Lukács László azonnal az önálló bank és az önálló gazdasági berendezkedés alapjára helyezkedik. Továbbá kívánja a Justh-párt, hogy az általános választói jogról szóló törvény sürgősen megalkotassék.

A Justh-pártnak Lukács Lászlóval szemben elfoglalt álláspontjáról egy hivatalos Justh-párti kommuniké is jelent meg, amely azt mondja, hogy a Justh-párt csak olyan kormányt szavazza meg az indemnítást, a melyet egyúttal támogat. Vagyis, ez azt jelenti, hogy a Justh-párt részt kíván venni a kormányzásban.

Egy másik jelentés azt mondja, hogy Lukács külön is tárgyalt Justh Gyulával s igyekezett őt rávenni, hogy álljon el a bankterminustól, miután tudja, hogy ebben a király hajthatatlan.

Az indemnitás nehézségei.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) A 48-as Kossuth-párt körhelyisége tegnap este igen népes volt s megjelent a körben Kossuth Ferenc is. A jelen voltak élénk eszmecsere folytattak a politikai helyzetről, nevezetesen az indemnitás kérdéséről. Az általános nézet ezuttal is az volt, hogy a párt ne adjon Lukácsnak indemnítást semmiféle célra s így még választási célokra sem. Egyedül csak Apponyi állt e felfogással szemben, aki a két havi indemnitás megadását az ország érdekében valónak tartja. Az alkotmánypárt megadja az indemnítást, de egyúttal kijelenti, hogy ezt az országnak adja meg s a kormány iránt nem viseltetik bizalommal.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Jól értesült bécsi politikai körökből eredő értesülések szerint a Lukács-kabinet helyzete már a kinevezés előtt kezd válságossá lenni. Maga a kabinet megalakítása is igen nagy nehézségekkel járt s a nehézségek, melyek a jövő kormány rövid lejárata ideiglenes költségvetését illetik, valóságos viharfelhőként tornyosulnak a Lukács-kabinet felett. A parlamenti pártok közül eddig egyedül csak az alkotmánypárt ígérkezett hajlandónak a budgetprovizórium elfogadására s lehetséges, hogy a néppárt is csatlakozni fog ehhez, ami által azonban még korántsem sikerülne többséget szerezni az ideiglenes költségvetéshez, mert a Kossuth-párbból Lukácsék eddig mindössze csak két szavazatra számíthatnak: Kossuthéra és Apponyi gróf szavazata, ellenben könnyen megeshetik az, hogy maga a párt, vagy annak zöme a javaslat ellen foglal állást. Ugyancsak nagy nehézségekbe ütközik a költségvetési provizórium a Justh-pártnál is, amennyiben maga Justh Gyula határozott állást foglal el a költségvetéssel szemben s az előjelek szerint a párt túlnyomó többsége csatlakozni fog Justh állásfoglalásához. Ugyanezen hirdások szerint új választások által se lehetne sokat segíteni ezeken a bajokon s az új választások csak felesleges erőpecsokolások volnának, ha Lukácsnak a jelen parlamentben nem sikerülne a rövid lejárata költségvetést keresztülvinni.

Lukács bécsi útja.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti táv.) Miután a kabinetalakítás munkálatait Lukács még nem fejezte be, másrészt az indemnitás megadása körül nagy nehézségek tornyosodtak fel, ennél fogva Lukács László mára tervezett bécsi útját elhalasztotta. Hogy mikor megy a jelenlegi körülmények között Lukács Bécsbe, azt ma még nem tudni. Általában az

egész helyzetben teljes bizonytalanság uralkodik.

A német császári pár útja.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből jelentik, a „Hohenzollern” császári yacht parancsnoksága utasítást kapott, hogy a hajó felszerelését február elsejéig fejezze be, amikor is a német császári pár földközi-tengeri utra szándékozik indulni.

A szerb király Szentpétervárot.

Budapest, január 8. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról érkező jelentések szerint a „Novoje Wremja” egész határo-otossággal közli a hírt, hogy Péter szerb király a legrövidebb időn belül Szentpétervárra fog érkezni, hogy látogatást tegyen az orosz udvarnál. Orosz diplomáciai körökben ezeknek az ismételt felmerült híreknek azonban nem adnak hitelt.

Határidő-üzet.

Budapest, jan. 8. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratok a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra) 28.42 — — Buza (októberre) 23.76 — — Rozs (áprilisra) 19.84 — — Zab (áprilisra) 15.22 — — Tengeri (májusra) 13.32 — —

ÜVEGBŐL TÁPLÁLT

gyermek, rózsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIO-t adnak nekik. 15(2)—3.1

A Scott-fele Emulsio-ban



Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét (a balászt) kérjék figyelembe venni

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jótéveszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIO-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kötő bármilyen okból eredő erőhanyatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIO a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

Január 16. A nagykomlói népbank mint részvénytársaság közgyűlése.
Január 16. A törökkanizsai központi takarékpénztár mint részvénytársaság közgyűlése.
Január 22. A zichfalvi takaré- és hitel-egylet mint részvénytársaság közgyűlése.
Január 23. Az első torontál-szécsényi takarékpénztár mint részvénytársaság közgyűlése.
Január 27. A torontál-vármegyei takaré- és hitelbank közgyűlése.

A „Hermes” Magyar Általános Váltóüzlet R.-T. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, január 6.

A tőzsde irányzata a lefolyt héten a politikai helyzetre vonatkozólag forgalomba került hírek szerint váltakozó volt ugyan, de a szilárd alaphangulat mindvégig éreztette hatását. Ez utóbbit támogatta a pénzvizonyoknak tartós javulása, nemkülönben a külföldi tőzsdék szilárd irányzata és főleg ezen mozzanatok voltak kedvező befolyással értékpapírpiacunk alakulására, oly napokon is, midőn a politikai válság megoldására irányuló remény esőkkenőben volt.

Kiindulva az évzárlat alkalmával egyes lapokban megjelent osztalékbecslésekből, a bank és takarékpénztári részvények több kategóriája képezte élénk kereslet tárgyát és különösen a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, Magyar Jelzálog Hitelbank, Magyar kereskedelmi részvénytársaság, Pesti Hazai Első Takarékpénztár és Magyar országos központi takarékpénztár részvényei vásároltak nagyobb tételekben emelkedő árfolyamok mellett. Ugyancsak kedvező osztalékbecslésekre érdeklődés mutatkozott Magyar vasuti forgalmi, Magyar ruggyantaárugyári, Fiumei rizshántológári részvények iránt, mely részvényekből kevés ár kerülvén piacra, a beavatott oldalról is jelentkező kereslet nem nyert teljes kielégítést. Kiemelendő még a Budapesti Közuti Vaspálya részvényeknek jelentékeny áremelkedése, mely az

üzembevételek állandó emelkedésével hozható összefüggésbe.

A befektetési értékek piacán már némileg érezhetővé válik az új év alkalmával rendszerint beálló szükséglet a tőkeelhelyezést kereső körök részéről és ámbár pl. a 4% magyar korona-járadéknak áremelkedése egyelőre még nem mondható számottevőnek, a legközelebbi jövőben a fix kamatozású értékek színvonalának tartós emelkedését valószínűnek tartják.

A sorsjegypiacon a február havában megtartandó huzásokra való tekintettel újra nagyobb kereslet jelentkezik Pesti Hazai Első takarékpénztári és Magyar Jelzáloghitelbanki konvencionális sorsjegyek iránt, de egyébként is a sorsjegypiac alapirányzata szilárdnak mondható.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak: december 30. jan. 5.

magyar ált. hitelbank-részvény	792.75	794.25
pesti magy. keresk. bank részvény	646.—	655.50
pesti hazai első takarékpénztári r. 18950.—	—	19025.—
magyar vasuti forgalmi részvény	400.50	410.50
magyar ruggyantaárugyár részv.	417.—	421.—
budapesti közuti vaspálya-részvény	616.25	629.75

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.30—29.80
„	76	—	80	29.50—29.90
„	77	28.85—29.20	81	—
„	78	29.05—29.40	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.20—29.65
„	76	—	80	29.40—29.80
„	77	28.70—29.10	81	—
„	78	28.90—29.40	82	—

Felölös szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyílttér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)



5391/1909. sz. A perjámosi járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Háromezeregyszáznolcvannegy lakossal bíró Pészak községben üresedésben levő községi orvosi állásra pályázatot hirdetek s felhívom a pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket 1910. évi január 30-ig hivatalomhoz annyiival inkább nyújtsák be, mert az el-késletten érkezett, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az orvos javadalmazása: 1. Az államkincstár által fizetendő 1600 kor. évi fizetés és korpótlék. 2. A községi pénztárból évi 400 kor. lakpénz és ezenkívül a régi jegyzői lakban díjmentes lakás. 3. Látogatási díj nappal 1, éjjel 2 kor. 4. Halottszemle és husvizsgálati díjak a szabályrendelet szerint.

Megjegyzem, hogy a községben uradalom és szeszgyár van, és hogy mindaddig, míg a községben gyógytár nincs, az orvos kézi gyógytárt tartani köteles.

A megválasztott orvos a megyei orvosi nyugdíjnyelbe belépni szintén köteles.

Perjámos, 1909. évi december 27.

20—3.2

Dr. Sal, főszolgabíró.

SZULTÁN FORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József-rakparti 22. Kútkezelőség: EPERJES.

Kapható Nagybecskereken: Ros'a Béla, Fendler József fűszerkereskedésben, továbbá minden jobbhirű fűszerkereskedésben.

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és állatbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.— Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti és a „Moll” feliratu ónozáttal van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom csillapító bedörzsölési szer köszvény, csusz és meghülés egyéb következményeinél legismertebb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.



3-28.1 Főzetküldés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírással és védjegyével ellátott készítményeket kérni.



Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a RETHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félet fogadjunk el.

Jókarban levő, használt pénzszekrény

kerestetik

megvételre.

Cím a kiadóhivatalban.

38-52

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszúdnál és meghüleséknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József Gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerészára az „Arany orosiárhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Meghívó.

Az „Első Torontálszécsányi takarékpénztár mint részvénytársaság” 1910. évi január hó 23-án d. u. 2 órakor az intézet helyiségében

XXI. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. c. részvényesek ezennel meghívattak.

NAPIREND:

1. A közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvhiteltesítő választása.
 2. Az 1909. évi mérleg-, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése és a felmentvény megadása.
 3. Az 1909. évi tiszta nyeresmény feletti határozathozatal.
 4. A jelenléti jegyek értékének megállapítása 1910. évre.
 5. Vezérigazgató és nyolc igazgatósági tag választása három évre.
 6. A vezérigazgató járandóságának meghatározása.
 7. Netáni indítványok.
- Torontálszécsány, 1910. évi január hó 4-én.
37-31. Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból.

23. §. A közgyűlés előtt letétbe helyezett és névre szóló részvények tulajdonosukat minden részvény után egy szavazatra jogosítják fel, azonban 20 szavazatnál többet senki sem egyesíthet magában. Minden részvényes jogosítva van magát meghatalmazott részvényes által képviseltetni. Nők, szavazati jogukat meghatalmazott által gyakorolják gyámság és gondnokság alatt állók, valamint jogszemélyek törvényes, illetve alapszabályszerű képviselőik által azon esetben is, ha ezek nem lennének részvényesek

Kitünő zongorákat

csakis elsőrendű gyárosoktól tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is régi zongorákat újjal cserélek fel s elvállalok mindenemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,
a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője
NAGYBECSKEREK,
Gízella-part 6.

5-22

Feltűnést keltő találmány! A fogápolásra használt szerek csak részben felelnek meg hivatásuknak. Az illatos szájviz a fogkölerakodást meg nem akadályozza, afogpor hosszas használata pedig a fogzománcát koptatja el. Ezen hiányokon segít egy kitünő új találmány, a Sztraka-féle Menthol fogszappan, mely erős bacillus-ölő hatásánál fogva a szájüreget hatalmasan desinfectálja, a fogakat



fehéríti s a romlástól megóvja. Beszerezhető gyógyszárakban, drogériákban egy koronáért. 39/1-7.1

ÓH JAJ!

Köhöges, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. — Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NADOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható: Nagybecskereken: Basch Ernő, Kollarich Gábor, Jakoby Ármin, Kellner József, Vági Sándor. Bégaszentgyörgy: Szerdahelyi Károly, gyógytárakban.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

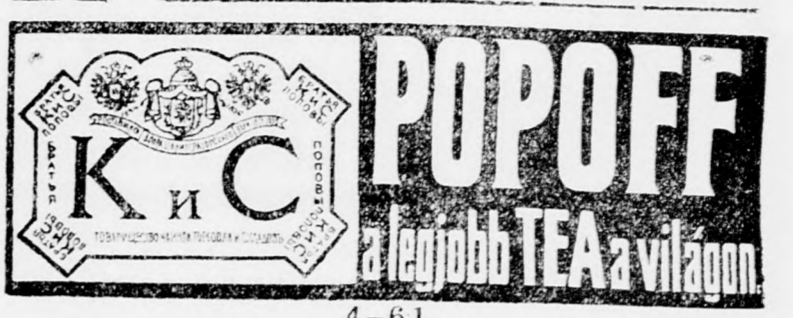
Keresek egy irnok-végrehajtót,

ki egyelőre helyettesítve lesz. Az eddigi működést igazoló okmányokkal felszerelt ajánlatok alólirott községi jegyző címére küldendők.

Rudolfsgnád, 1910. évi január hó 6.

Ferch Rezső,
jegyző.

40-31



46/1909. sz. Fény község előljáróságától.

Pályázati hirdetés.

Fény községénél üresedésben levő végrehajtó-kézbesítői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényeiket a községi előljáróságnál nyújtsák be.

A végrehajtó fizetése évi 800 kor, továbbá szabad lakás s házi kertből áll.

A román nyelvbeni jártasság megkívántatik; az állás azonnal elfoglalható.

Fény, 1910. évi január 5.

33-31

Grósz, jegyző.

Ajánlunk

legkiválóbb minőségű

rózsaburgonyát.

Üzv. Gutfmann Jakabné és Fiai.
96. sz. telefon.

50 kg vételnél díjmentesen házhoz szállítjuk.

CSEMEGEALMA

kiválóan finom téli fajokból válogatva, és pedig: **Parmen** Jonathan, Belför, 18-rolbálint, Rozmaring és Batul vegyesen.

5 kilós postakosárral 3-50 K
50 „ ládával . . . 25- K
100 „ ládával . . . 45- K

Minden egyes alma selyempapírba van göngyölve; gondos, lelkismeretes és szavatolt fagymentes esomagolással szállítja utánvétellel, bérmentetlenül

SZELES PÁL, Nagymaroson (Hontmegye.)
19-182

kö
sz
ha
m
b
fo
ip
let
éle
ige
ba
n
las
me
las
las
vir
a
a
kö
d
köz
del
am
töle
ne
gép
gép
nap
vés
a
n
birt
zeje
szu
tud
me
gyo
me
a
gép
ség
hasz
vor
hog
köve
meg
tesz
tök
min
nal
nem
rom
kisp
mer
ninc
var
képe
meg
han
csa
egy
—
már
mag
lehe
szak
lag
az
vény
vers
mor
edd